

Atutalva

HADUDFÖLD

1923. év január 25.

CSÜTÖRTÖK

Debrecen, V. evf. (19. sz.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 200 K.
EGYES SZÁM ÁRA 10 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVARY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Az örök Siegfried

(egy) Tacitus, aki kemény volt népéhez, mert jobban, igazabban szerette és szánta a Hádész felé tántorgó császári Rómát minden kortársánál, az aranyserlegokban gyönyörű falernumitól és kelet rózsáinak nehéz, szerelmes illatától mámoros, parázna rothadó császári fővárosnak azzal az elviselhetetlen vádolással idézi lelkiismeretére Germániát, a romlatlan, tiszta szívű és véré barbar ifjút, mint ahogyan áttivornyázott, bűzhödt éjszakák után a májusi hajnal szívi fuvalma vágja az ember arcába a büntudatot.

És ha a történelmi ember olykor olykor megcsömörlött magától, azóta is mind a mai napig a germán tisztaság, jóság, hűség és nemesség volt az mindenkor nemzetiségben, erkölcsiségben, művészetben és tudományban egyaránt, ami újra és újra meggyőzte róla a világot, hogy mégis csak jó az Isten és szép az ő teremtet világa.

Ez az a megbocsáthatatlan bűn, ami az ujkor Rómájának, a talmudi fertelemben fuldokló Párisnak gyűlöletét Európa tiszta pajzsu grálovagja ellen sehogysem hagyja megnyhulni. De mentől olthatatlanabb ez a gyűlölet, annál több benne nekünk a vigasztalás. Mert úgy gyűlölni, ahogyan a festett arcú, zsidó Párisból bűvöletbe ejtett világ a Nibelungok nemes maradéka ellen háborog, csak a tisztaságot és nemességet lehet: ha az ember lelke szennyes és nyomorult. És az efféle harc a természet böles rendje szerint ma is épen olyan egyenlőtlen, mint Tacitus korában volt. Az „elsilányult, megfogyott erékbe a medvebőrös barbar harciak” hú maradékanak tiszta erkölcsisége fog új vért és Istennek tetsző rendet parancsolni újra.

Róma csak romlott volt, de nem volt buta. Páris sem az és előre látja és féli a történelem megismétlődő ítéletét. A vörös tarjagos zsidó vérfehéret ezért igyekezett minden kegyetlenségével beoltani az örökifjú germán óriásba, mert akinek nem tiszta a vére, már csak ösztönös önvédelemből sem szenvedheti, hogy a másoké tiszta maradjon.

Azonban az Isten épen napjainkban bizonyítja, hogy a szenny csak szennyes felülethez tapad. A német munkásság, amelynek első renden volt száruva a mérges nyirok, a Siegfried ősi germán sebezhetetlenségével és a Nibelungok hagyományos hűségével védelmezi — nem Paris ajándékát, a vörös rongyot, hanem a német nemzeti becsület ragyogó, fehér liliumát, amely után az új Róma vériszapos, céda keze oly régen kapkod már hiába.

És a magyar munkásság, amely lelke mélyén jó, nemes és magyar, ismerje fel végre a germán Siegfried bardja villanását, hogy azon a lo-

gón, amelyet előtte hordoznak, a talmudi dögghalállal beoltott új Róma kaján bélyege sű'elik és ez alatt a zászló alatt a német munkásság tiszta kezéhez soha el nem talál. Ismerje fel végre és a mi aggodalmunkkal, a mi szeretetünkkel, a mi hűségünkkel és a mi megindultságunkkal figyelje a keresztyén Európa

boltozatos homloku, jóságos nagy nevelő és tanítómesterének megható küzdelmét, amint a pennát ismét letéve és dorongot ragadva fel, ősi germán becsülettel védelmezi a nemes, tiszta német házat, amelynek az ablakában nekünk, árva magyaroknak ma is ott virítanak még a hűség nyájas, fehér virágai.

Magyarország javára igazítják ki a határt Salgótarján mellett

Somosujfalu és Somoskő visszakerülnek az anyaországhoz

Budapest, jan. 24. A népszövetség tanácsa január 29 én tartja meg következő ülését Párisban. Ezen az ülészakon a többi között tárgyalásra kerül a magyar-cseh határnak függőben levő

salgótarjáni szakasza.

A mostani demarkációs vonal ugyanis elvág a salgótarjáni bányák területéből egy kicsi, de gazdaságilag Magyarországra nézve rendkívül fontos területet, amely Somosujfalu és Somoskő község határába esik.

A határmegállapító bizottság munkálatai folyamán a bizottság egyik része

Magyarország javára

csak olyan terjedelmű határkiigazítást kívánt megvalósítani, amely a békeszerződés területi haldrozmányainak fentartásával vihető keresztül.

E szerint Somoskő község vissza került volna Magyarországhoz, ellenben a szintén magyar Somosujfalu cseh uralom alatt maradna. Ezzel szemben a bizottság két tagja Somosujfalut is vissza kívánta juttatni Magyarországnak.

Miután mindkét megoldás egyenlő számu szavazatot kapott, a bizottság elnöke a döntés jogával élve,

a Magyarországra előnyös javaslat mellett

foglalt állást. A vitás kérdés tehát a népszövetség tanácsa elé kerül, amely utóbbinak hatáskörébe tartozik, hogy a kísérőlevél értelmében a két érdekelt állam között döntson. Magyarország érdekeit a népszövetségi tanács ülésén Hevessy Pál párisi magyar ügyvivő és Tanczos Gábor altábornagy fogja képviselni.

A német nép ellenállásán megtörik a francia erőszak-politika imperialista örülete

Németország nem tárgyal a jóvátételről, amíg franciák tapossák földjét — Színes katonák a gloár szolgálatában — Francia mérnökexpedíció a megszállott területre — A német nemzet minden rétege szívósan ellenáll a kizsákmányolóknak — Az első szénpör

Európa fekélye, a Ruhr-vidék kérdése, amint várható volt, egyre veszélyesebb a békére nézve. A franciák igyekeznek ugyan a helyzetet úgy feltüntetni, mintha az

javulóban volna

s a francia hírek szerint az összes üzemekben felvették a munkát. Azonban a német és angol jelentésekből, valamint a franciáknak további büntető rendszabályaihoz arra kell következtetni, hogy az ügy egyáltalán nem olyan sima lefolyásu.

A letartóztatások ugyanis egyre tartanak,

polgármestereket, bányaigazgatókat, egyszerű munkásokat állítanak a hadbírószág elé és a franciák részéről a mult héten kilátásba helyezett ama fenyegetés, hogy

vámkorridort húznak a Ruhr-vidék köré,

a végrehajtás stádiumában van.

Bochumban

az ottani távíróhivatalban egy fran-

ellen, mert azt tapasztalták, hogy olyan helyeken, ahol francia katonaság nincs,

sokkal könnyebben rábírák a munkásokat a munka felvételére.

Párisi jelentés szerint a francia kamara elhatározta, hogy 1800 francia mérnököt toboroz és ezeket a Ruhr-vidékre küldi.

Tény az, hogy igen sok helyen munkába állottak a sztrájkolók. Maga a francia kormány különben katonai mozdulatai magyarázatul azt a hirt terjeszti, hogy Németországban csapatösszevonások történnek.

Ami Németország hangulatát illeti, arra nézve jellemző, hogy

a bajor országgyűlés üdvözölte a sztrájkoló munkásokat

gerinces német érületükért és az egész birodalom területén nagyarányu adakozás folyik az ellenálló munkások számára. Ebben az adakozásban a nemzet minden rétege részt vett. A Ruhr-vidéken különben **a vasutasok is részleges sztrájkba léptek.**

A német kormány egyébként szílán megmarad elhatározása mellett, hogy a jóvátételi tárgyalások újrafelvételére, amelyet Olaszország igyekszik összehozni, mindaddig nem mehet bele, amíg a Ruhrterületen egyetlen francia katona is áll. Hogy **a Ruhr-vidék nem egészen veszélytelen**

az európai békére nézve, arra vonatkozólag Mussolini is nyilatkozott, amennyiben kijelentette, hogy minden erejével a franciák visszatartására és a jóvátételi tárgyalások újrafelvételére fog törekedni, mert a jelenlegi viszonyok további fessegetése Európára veszélyt jelent.

Maga Hollandia is hasonlóképpen veszélyesnek látja a helyzetet, amennyiben olyan intézkedéseket tett, amelyek

Hollandiának esetleges fegyveres védelmét

szolgálják. A bolgár-szerb ellentét elsimításán erősen fáradozik mindkét kormány s az antant is igyekszik rávenni a bolgár kormányt, hogy lefegyverezze a forradalmi macedon bandákat, amelyek állítólag Szerbiát veszélyeztetik.

Bajorország népe izgatott . . .

A bajor kormány közölte a birodalmi kormánnyal, hogy minden módjában álló eszközrel arra fog törekedni, hogy Dard francia követ és a francia követség tagjainak védelmét biztosítsa.

Együttal azonban a bajor kormány rámutatott arra a körülményre, hogy **a lakosság a Ruhr-vidéki francia megszállás következtében rendkívül izgatott hangulatban van és így a kormány a követ védelmének felelősségét elhárítja magáról,**

annnyival is inkább, mert mint általában ismert dolog, a bajor kormány jó idővel ezelőtt a birodalmi

kormány útján Párisban kifejezte azt a kívánságát, hogy *Dard francia követet a francia kormány hívja vissza.*

A bajor kormány újra felkérte a birodalmi kormányt, hogy Párisban ebben az irányban újabb lépéseket tegyen.

A német kormány álláspontja

Mint a Wolff-iroda illetékes helyen értesül, a német kormány tudomással bír arról, hogy a *világ különböző helyein állandóan fáradoznak* annak érdekében, hogy a francia és belga bevonulással napról napra súlyosabbá váló állapotnak véget vessenek.

A kormány figyelemmel kíséri ezeket a fáradozásokat és készen áll arra, hogy minden tőle tohót megtegyen, hogy a fáradozások sikeresek legyenek.

A jóvátételi kérdés ésszerű megoldására

Németország kész tárgyalásokat folytatni.

Abban a pillanatban azonban, amikor francia és belga csapatok állnak Németország gazdasági gócpontjain és a Ruhr-területen alkalmazott szerződésellenes francia in-

tézkedéseket ugyancsak szerződésellenesen a Rajnavidékre is kiterjesztik,

a tárgyalások már csak technikai szempontból is lehetetlenek.

A jóvátételi tárgyalások a kormány nézete szerint csak abban az esetben lehetnek sikeresek, ha *Franciaország lemond a büntető szankciók és a zálogok politikájáról* és alkalmasat ad Németországnak arra, hogy terveit a jóvátételi kérdések megoldására vonatkozólag szabadon kifejtsen és az ellenfeleivel, mint egyenrangú fél tárgyalhasson.

A lausenei értekezleten

folytatták a mosuli-kérdés megoldására vonatkozó vitát, amelyen ismét heves összecsapás történt Izmed pasa és az angol delegátus között. Törökország kategorikusan kijelentette, hogy a *mosuli terület szerves és elválaszthatatlan része Törökországnak* s egyáltalán nem hajlandó arra, hogy annak sorsáról a népszövetség döntsön.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a kemalista hatóságok az angolai kormány utasítására *Izmed basa volt államtitkárát tartóztatták.*

A renegát Rassai fel szeretné oszlatni az ébredőket

Vádolások, emigráns recept szerint - Az igazságügyminiszter erélyes visszautasító válasza - Komoly beszédek után izgága baloldali interpellációk

A nemzetgyűlés mai ülését *Szci-fovszky Béla* elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg. Folytatták az indemnitás általános vitáját.

Az első felszólaló *Reischl Richard* reflektál *Payer Károly* tegnapi felszólalására. A mult nemzetgyűlésen *soha olyan hangot nem használtak, mint amilyent a szociáldemokraták meghonosítottak.*

Epen ezért híve a házszabályok szigorításának. Minden képviselőt, aki vét a Ház tanácskozó rendje ellen, a mentelmi bizottság elé kellene utasítani.

Karaffidh: Angliában lecsukják a renitenskedő képviselőt.

Reischl: Kéri a nemzetgyűlés minden tagját, tartózkodjék a személyeskedéstől, mert a személyes kérdések elintézése a nemzetgyűlés idejének jó részét elveszi.

Gazdasági szakiskolák

felállítását sürgeti. Helyteleníti a felekezeti iskolák államosítását. A tisztviselők közül az állam bocsássa el a feles számúakat, a megmaradtakat pedig fizesse rendszeresen. Az indemnitást megszavazza.

Strausz István a pénzügyi politikát bírálja. Elismeri, hogy a pénzügyminiszter helyes politikát folytat. Sürgeti a költségvetés betérjesztését.

Nem kíván ő sem erre az esztendőre, hanem csupán a jövőre költségvetést betérjeszteni. Ezzel a államháztartást rendes mederbe terelhetnének. Határozati javaslatot nyújt be.

Ne riassza el a pénzügyminisztert és a többségi pártot a költségvetéstől, hogy

hiánnyal fog zárulni.

Ez a külföldön is gyakran fordul elő.

Az adórendszerek tömege a közgazdasági élet rovására megy, azonban ha azokat az összegeket, amelyeket a pénzügyminiszter felszed az adóalanyoktól, jó pénzben akarják a jövőben visszafizetni, akkor a

pénzügyminiszternek még az adópolitikáját is helyesli.

Az általános kereseti adó tekintetében teljesen magává teszi a kisiparosok, kereskedők, ügyvédek és orvosok követelését. A *forgalmi adó* kivételében más módszert kell megállapítani.

Követeli a közigazgatás egyszerűsítését és a *tisztviselőkérdés megoldását* sürgeti.

Szól ezután a fájvédelemről és a katolikusok állítólagos háttérbe szorításáról. Elítéli *Várnay* Danielt, hogy felszólalásában erősen megtámadta *Bangha* Pétert,

Az elnök az idő előhaladottságára való tekintettel az ülést délután 4 óráig felfüggeszti.

A nemzetgyűlés

délutáni ülésen

Strausz István folytatja beszédét. Sürgeti a földbirtokreform kérdésének megoldását. Áttérve a külpolitikai helyzetre. Aktív külpolitikát követel és a legfontosabbnak tartja a *németekkel való szövetkezést*

Magyarország nem várhat semmit a nagyantantól. Az indemnitást nem fogadja el.

Következő szónok *Neubauer* Ferenc. Kijelenti, hogy bizalommal viseltetik a kormány iránt és az indemnitást elfogadja. A gazdák helyzetéről beszél és kifejti, hogy a gazdának nincsen tőkéje. Mindennek ellenére csak a kisgazdára raknak minden terhet.

Egészséges kiviteli politikát

sürget. Azokat a terményeket, amelyekre itthon szükség van, egyáltalán nem volna szabad kivinni. Sürgeti a mezőrendőri törvény végrehajtását. A gazdasági szakoktatást reformálni kell. Már az elemi iskolában is tanítani kell a gazdasági ismereteket. Szükség van gazdasági tanítókra is. Ezzel kapcsolatban óhajtja a tanítóképző reformját. Sürgeti a

gazdasági típusú középiskolák

létesítését. Kifogásolja, hogy a pénzügyminiszter nem részesíti támogatásban a gazdasági akadémiákat.

Ha a földbirtokreformtól azt várja az ország, hogy többtermeléssel járjon együtt, akkor a *gazdák szaktudását kell fejleszteni.*

Sürgősen elintézendő ügynek tartja a cselédség nyugdíj kérdését. Végül a nemzetiségi kérdéssel foglalkozik az indemnitást elfogadja.

Egy ellenzéki közkatona beszéde.

A következő szónok *Hegymegi Kiss Pál*. Megállapítja, hogy a kormány kényelmes helyzetben van az ellenzékkel szemben, mert nem áll egységes ellenzék vele szemben.

A vezér sok az ellenzéken, de kevés a közkatona.

A polgári ellenzéknek össze kell fogni, ha egységesen akar fellépni a kormánnyal szemben. A földbirtokreform kérdésének végrehajtását sürgeti, majd a rokkant kérdés megoldását kéri. Kívánja a közigazgatási reform betérjesztését, kéri továbbá, hogy ennek az esztendőnek végéig tartsák meg a törvényhatósági választásokat. Hosszasan bírálja a kormány belpolitikáját. A rendtörvényjavaslat szerinte nem szolgálja a konszolidációt. Az indemnitást nem fogadja el.

Ezután az elnök felolvassa az indítvány és interpellációs könyvet, majd napirendi indítványt tesz.

Mielőtt az

interpellációkra

áttérnének, az elnök 5 perc szünetet rendel el.

Pakots József interpellációját a belügyminiszterhez intézi a

cenzura

miatt. Támadja a rendőrséget, mert szerinte a rendőrség cenzurálja Petőfi költeményeit. Hibáztatja, hogy egy szavalóművészt tartóztattak azért, mert a kommunizmus alatt egy művésznőt arra kényszerített, hogy a vörös hadsereg részére folytatott toborzáson résztvegyen.

Pakots József interpellációjára a belügyminiszter azonnal válaszol. Kijelenti, hogy az irodalmi cenzura nem tartozik a rendőrség hatáskörébe, hanem csak az előadások ellenőrzése. A rendőrség nem engedheti meg, hogy Petőfi szellemét kiforgatva, *az ünnepegyt agitatorius célra használják fel.*

A választ a Ház tudomásul veszi.

Rassai kapálódzása az ÉME ellen.

Rakovszky igazságügyminiszter megvédi a méltatlanul meghurcolt ÉME-t

Rakovszky Iván belügyminiszter: A képviselő ur olyan dolgokat hozott elő, amelyek már elintéztést nyertek vagy nem felelnek meg a tényeknek. De a legmesszebb ment a beállításban akkor, amikor úgy beszélt, mintha a bombamerénylet az Éméből indult volna ki. A nyomozás teljes szigorral folyt az egyesület ellen és le kell szögezni, hogy a

nyomozás igazolta az Emét.

A jelen esetben az Éme IX. kerülete és a soroksári fiókja volt az, ahonnan a szalak kiindultak, de nem vezettek az egyesület központjához, hanem egy Adorján nevű tagjához. Nem tehet felelőssé egy egyesületet, egyik tagja miatt. Ha ezt tenném, akkor

minden szociáldemokrata szakszervezetet fel kellett volna oszlatnom már. (Nagy taps a jobb és szélső jobboldalon.)

Rassay Károly a fővárosi operett-színháznál történt tüntetés ügyében interpellál. A lefolyt eseményekről csak azt akarja megállapítani, hogy a törv. előkészítése a IX. kerületi és a Soroksári Éme csoportból indult ki.

Kiss Menyhért:

Nincsen is Soroksári Éme csoport.

Rassay: A későbbi nyomozás során megállapítást nyert, hogy a Sörház-utca 3. szám alól indult ki az egész. A EME-t a belügyminiszternek fel kell oszlatni.

Minden egyes esetben, amikor az ébredők ülést tartottak, tüntetéssel végződött. Már pedig elmultak azok az idők, hogy tüntetéseket lehessen rendezni. (Nagy felháborodás a jobb oldalon. Nem multak el)

Bogya János: Különösen akkor tüntettek az ébredők, mikor

maga volt a vezérük.

Felkiáltások a jobb oldalon: Maga volt a véresszájú antiszemita.

Rassai: Az összes kormányok küzdöttek ellenük. A küzdelmekből sohasem a kormányok kerültek ki győztesen, hanem az ébredők. Hivatalos szöveg akreditálta a kormányt az ébredőket, amikor azt mondták, hogy vannak szervezeteik úgy a jobb-, mint a baloldali forradalmárok ellen.

Bethlen: Nem jól citál.

Rassai: Lehet, hogy rosszul idéztem.

Bethlen:

El kell készülni máskor.

(Nagy taps, derűtlenség a jobb és szélső jobboldalon.)

Rassai: Felhozta az izsáki zsidók esetét. Hangoztatja, hogy vannak adatai erre vonatkozólag.

A miniszterelnök így felel:

Ezek az adatai is hamisak.

Rassai: Tudja, hogy a miniszterelnök nem pakál az ébredőkkel, hanem vannak erre megfelelő emberei. (Felkiáltások: *Mondja meg, kik azok?*)

Felolvassa ezután a *Klebsberg* elleni plakátot, amelyet az ébredők adtak ki. Szeretné tudni, hogy ki az az egyén, aki ezt az egyesületet még ma is védi és támogatja.

Csontos Imre:

A zsidók, azok csinálták az Emét. Nagy derűtlenség.

Rassai: Az interpellációját a belügyminiszterhez intézi. Hajlandó-e feloszlani az Emét és a rend fenntartására alakult egyesületeknek megtiltani, hogy az Émébe belépjenek.

A nyomozás a legnagyobb eredménnyel folyik s eredményeképpen a rendőrség tíz embert tartóztatott le, a tizenegyediket körözik. Mind egyik bírói eljárás alatt van. *Rassai* képviselő ur még azt is mondta, hogy a Bethlen-kormány deferált az egyesület előtt. A Bethlen-kormány nem deferált az egyesület előtt, ellenben amióta belügyminiszter vagyok

az ÉME semmi kihágást nem követett el

Addig, amíg az Éme részéről üldözendő cselekményt nem látok,

puztia hangulatért

mesterségesen keltett hangulatból eljárást nem indíthatok ellene. (Nagy taps és éljenzés a szélső bal kivételével a Ház minden oldalán.)

A Ház a miniszter választát tudomásul veszi.

Meskö Zoltán interpellációját az elnök az ülést 10 órakor berekeszti.

Az egységespárt kigazdái a miniszterelnöknél

Negyórás tanácskozás a memorandumról — Teljes az egységes párt harmóniája

A földbirtokreform gyorsabb megoldására irányuló mozgalom, illetve az annak érdekében történő novelláris törvénykiegészítés még inkább a politika előterébe helyezte ezt a kérdést, mint amennyire eddig volt. Ezek az ismétlődő jelenségek kell, hogy kinyissák még azoknak a szemét is, akik nem valami nagy hívei a földbirtokreformnak. E kérdés égetően sürgős voltával tisztában van maga a kormány is és a leg-határozottabb intenciója, hogy ezt minél előbb megoldják.

A lassu végrehajtásnak oka a közbeeső hatóságok és egyének rövidlátása, de főképp szűkkeblűsége. Itt az ideje annak, hogy ezek is mind belássák, hogy a helyzetet a végrehajtás lassu módszerével csak elmérgesedik. Az igénylők száma egyre nő, ezáltal a végrehajtás bonyolódottabbá válik, aminek éppen azzal vághatnánk elebe, ha már most folyamatosan levő ügyeket minél sürgetőbben elintézzük.

A tegnapi kormánypárti vacsorán kiderült, hogy a kormánypártban teljes az egység és senkinek kormánybuktató céljai nincsenek. Mint már napokkal ezelőtt jeleztük, az egész

kisgazda mozgalom

nem volt egyéb, mint a kisgazdák ama törekvése, hogy sérelmeik illetékes helyre kerüljenek és ott kellő méltánylásra is találjanak. Az egész mozgalom nem célzott mást, mint hogy a miniszterelnök elé egy szabatosan előkészített

memorandumot terjesztettek

azokról a kívánásokról és óhajokról, amelyeket a választóközönség küldött a kisgazdaképviselekkel. Ezt a memorandumot még a múlt hó folyamán

átadták a miniszterelnöknek

és közben a kisgazda képviselők, akik már a múlt esztendőben is mindig külön tanácskoztak a kisgazdák ügyeiről, több ízben meg hányták vetették azt, hogy sérelmeik közül melyek azok, amelyekben

engedékenységet tanúsíthatnak

és melyek azok a kérelmek, amelyeknek teljesítését nyomatékosabban kell kérniük a miniszterelnöktől, nehogy kerületükben az egységes párt elleni akcióra tápot nyújtsanak.

liberális körökben

természetesen igyekeztek a kisgazda mozgalmat túlfűteni, hogy ezzel az elégtelenséget növeljék és kirobbanásokat idézzenek elő az egységes pártban.

A tegnapi pártvacsoza igazolta, hogy a kisgazdák bölcs és mérsékelt magatartása ellen tudott állni a liberális izgatásoknak és hazafias kötelességüket sokkalta jobban ismerik, semhogy ezeknek teljesítésében osztályérdekektől engedniük magukat befolyásolhatni.

Budapest, jan. 24. A nemzetgyűlés ma délelőtti ülése alatt Bethlen István gróf miniszterelnök magához kérte a kormánypárt kisgazda képviselőit, akikkel majdnem 4 órán át tartó tanácskozáson tárgyaltak

a kisgazdák ismert memorandumának minden pontját. A tanácskozáson a miniszterelnökön kívül részt vettek nagyatyáti Szabó István, Ra-

kovszky Iván, Bud János és a kormánypárti kisgazda képviselők közül mintegy negyvenen. A kormány magdévá tette a kisgazda képviselők kívánságait.

A tárgyalás eredményeképpen a kormány

a földbirtokreform

végrehajtása tárgyában novelláris törvényjavaslatot fog benyújtani, amely azonban nem érinti a jelenleg érvényben levő földbirtokreform törvény alapelveit, hanem csupán az eljárás gyorsítására vonatkozik.

A pénzügyminiszter megígérte, hogy

a jövedelmi és kereseti adónál felemeli a létminimumot. A mezőgazdasági hitelhöz a miniszterelnök elvi kijelentéseket tett, konkrétumról csak később fog tárgyalni.

A közigazgatási reformról kijelentette, hogy a pártot a kormány nem állítja fait accompli elé, hanem a javaslat benyújtása előtt részletesen megtárgyalja a párttal. A pénzügyminiszter megígérte továbbá

a blokkrendszer

fokozatos beszüntetését. A kisüstök és szesz mérő órák alkalmazását fogja elrendelni. A

mezőgazdasági munkások

munkabérének megállapításáról a kormány törvényjavaslatot nyújt be, amely készen is van és a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

A tanácskozáson megállapítást nyert, hogy a párt teljesen egységes és mindazok a hírek, amelyek az egyes napilapokban napvilágot láttak, hogy a kisgazda képviselők Klebelsberg vagy más miniszter távozását óhajtják, légből kapott kitáldások. A kisgazda képviselők a legteljesebb bizalommal viseltetnek Klebelsberg személye iránt és ezáltal is biztosították őszinte fagaszkodásukról.

Bethlen István gróf miniszterelnök egyébként ugyancsak a mai napon magához kérte az ellenzéki

földbirtokreform szövetség

tagjait is: Meskó Zoltán, Csik József, Szilgyi Lajos és Beck Lajos nemzetgyűlési képviselőket. A velük való tárgyalást azonban közbejött más elfoglaltsága miatt pótkre halasztotta.

Értesülésünk szerint az ellenzék földbirtokreform szövetsége 20 pontból álló memorandumot fog a miniszterelnöknek átnyújtani.

Szovjetország új burzsoáziája

Hogyan mulainak a népbiztosok? A Hotel Európa rejtelvei

Oroszország, mely azelőtt is a titokzatosság és rejtelmek hazája volt, mióta a kommunista zsidók rablóhazájává alakult át, még nagyobb titokba és homályba burkolódzott.

A volt cári Oroszország fővárosából, Szentpétervárról nemrégiben érkezett vissza egy svéd hegedűművész, aki minden politikától mentesen mesélte el a mai orosz hétköznapi élet külsőségeit. Epizódokat beszélt el pétérvári tartózkodásából, melyek rendkívül érdekes fényt vetnek a zsidó bolsevizmus titokzatosságainak homályába.

Hogyan dözsöl a szovjetzsidó?

Az új burzsoázia kedvenc találkozó helye az Hotel Európa. Kitérő orosz zenekar játszik régi orosz dalokat. A pincérek serege egy csoportban áll és hallgatja a finom muzsikát. Egy konyafűlű asztaltársaság tagjai azonban csakhamar letiltják a konstruktív zenét és valami jazz-band notát követelnek. Az étteremben csupán a pincérek uriember, a közönség zsidó.

A pompakedvelő szovjet

A szálló halljában mindenütt vörös szőnyegek és a drága értékes vázákban fehér krizantémek. Az étel minden dícséretet megérdemelnek. Orosz és külföldi borok, konyak, whisky, amennyit csak akar az ember. Gyönyörűek a porcellánedények. Ezek még a régi ipar gyártmányai, de mindenütt új díszítés: virág koszorúval övezett szerszámok és kalapácsok. A pincér ezüst tálcán hozza a számlát.

A szállóban egy előkelő hotel minden pompája megtalálható. Márvánnyal borított falak, bárók, játék és olvasó szobák, elegáns butorokkal berendezett írószobák. Frakkos pincérek és fehér költényes szobaleányok szolgájkák ki a szovjet rablógyilkosait, akik rablott millióikból nap-nap után rendezik az ocsmányabbnál ocsmányabb mulatságokat. Csak népbiztosok mulathatnak

A kommunisták tulnyomó része nem látogathatja ezt a luxushotelt. Mint a pincérek mesélik, a népbiztosok kiváló vendégek. Sokat esznek

és isznak és kitérő borraivalokat adnak.

Mint hogy Oroszország hivatalosan proletár köztársaság, nem lehet megtiltani, hogy mosdatlan emberek egy elsőrangú étterembe be ne mehessenek. Az új orosz burzsoázia azonban olyan szigorú, hogy nem sokára ezt is be fogják hozni.

Az „ideális egyenlőség”

Az Hotel Európa éttermében történt a rendkívül jellemző eset. Ejszaka egy óra felé beállt három ember: egy elegáns ur, aki egy gyár vezetője és két csizmás bőrkabátos kopott munkás. Valószínűleg egy vidéki városból valamilyen ügyben deputációban jöttek fel Pétervárra. A gyárvezetőt láthatóan zsenirozta a két munkás társasága és mindenképpen szabadulni szeretett volna tőlük. Az első alkalmat fel is használta erre.

Az egyik munkás, aki már kissé be is volt szeszelve, egyszer csak felkel, hogy a zenekarhoz menjen, de minthogy már kissé támoogyogva jár, meglök egy székelt, melyen egy elegáns népbiztosné ül. A gyárvezető erre rögtön rendőrt hív és pár perc múlva mindkét munkás az ajtó mögött találja magát, miután a hallban két katona jól összeverte őket.

Régi és új burzsoázia.

Az utca képe nem valami különös. Kövezetet, uttestet, javítanak ugyan, de ezek a munkálatok számba sem jöhetnek azok mellett, melyeket nem csinálnak meg. Egészen csodálatos az emberek öltözködése.

Latni elegánsan öltözött férfiakat rongyos cipőben vagy feltűnő elegáncidju nőket spárrával d.s. eköltözött sárcipővel. Koldus kevés van. Az üzletek nyitva tartanak, de nem sok forgalom van bennük. Általában a város képe nem sokban különbözik más külföldi városok képétől, mert itt tulajdonképpen nem történt más, minthogy a régi burzsoázia helyét egy új burzsoázia foglalta el, melynek kivakaródzott tagjai még nem régiben fűtyülövel jártak az orosz városok utcáit. Ilyen az igazi kommunizmus.

NAPI ATROCITÁSOK

Jakobovits zsidó újabb hazatérülése. A kloaka-zsidók bécsi szemét-ujságában vezércikket írt Jászi Oszkár, melynek minden sorából a megrögzött gonoszság fajisajátságú szelleme sugározik szerzetést.

„Magyarországon a békekötés óta nem történik semmi egyéb, mint titkos szervezkedés a régi integritás helyreállítására” — denúciál.

A vezércikk különben a nagy és kis ántánt figyelmét próbálja felhívni a magyarországi eseményekre és a csehek és az oláhok égisze alatt tovább folytathassa azt a hazatérülő politikát, mellyel már egyszer sikerült szétdarabolni az országot. — Ez a törekvés azonban nem fog sikerülni, hiába erőlködnek az emigráns zsidók, Ugyátszik, hogy Jakobovics már sejtje a kellemetlen fordulatot, amikor a magyarok politikája — az ő testét fogja szét darabolni.

Meztelen zsidónők egy álarcos bálban. A szegedi kazárok nagyszabású álarcos mulatságot rendeztek a napokban. Az izraelit bálból a rendőrség néhány fajbéli nőt kivetett meztelenségük miatt. A rosszul sikerült bacchanálián Szeged egész gettója részt vett. — Valutaschieberek és egyéb demokraták szórták itt a könnyen szerzett tiszteket fél meztelen dámák mulatságára. A nőknön azonban álarc volt, még azokon is, akiket meztelenségük miatt kivetettek. — Ugyátszik, hogy a zsidónők csak az arcukat szégyelik mutogatni.

Az Ébredő Petőfi-vasárnap

A debreceni Ébredő Magyarok Petőfi-emléknapjára rendezése ma küldötte szét január 28 án este 8 órakor a vármegyeháza dísztermében tartandó, magas színvonalu emlékestélyének meghívóit a hatóságokhoz. Magán személyek számdra nem készített meghívókat a rendezőség, mert a magas nyomdai díjak miatt az ünnepély jótékony célra szánt jövedelme ezáltal tetemesen megesonkult volna. Debrecen Ébredő Magyarorsága ezután közli a közönséggel, hogy magyar szeretettel vár és lát mindenkit, aki hasonló szeretettel kívánja vele együtt ünnepelni a magyar kultúra fényes dícselkedésében, Petőfi Sándorban a reménység ünnepét. Jegyek még kaphatók a Csáthy-könyvkereskedésben és az ÉME központjában.

MULATSÁGOK

Az evangélikus Füllegylet február 1-én, csütörtökön este 8 órakor az Arany Bika első emeleti kistermében rendezti jótékonycélu műsoros táncestélyét. Pénzübeli és természetbeni adományokat szendvicsset, süteményt, bort a jótékonycélra köszönettel fogad a rendezőség. Az adományok delután 3—5 óra között a terembe küldendők. Jegyek előre válthatók Springer papírkereskedésben.

Debrecen állomás műkedvelő zenekara hangszereinek beszerzése céljára a pályaudvar I. és II. oszt. éttermében február 30-án este 8 órai kezdettel táncmulatságot rendez. A zenét a saját létszámból kiállított két zenekar felváltva szolgáltatja; szünet nélkül zene és tánc lesz.

Nonius polgári törzsménes

Debrecen város tanácsa a ló-állomány fejlesztése céljából egy Nonius tájfajta polgári törzsménes felállítását határozta el. E ménest a gazdaközönség tulajdonában levő, a Nonius jelleget legjobban magán viselő kancákból állítják fel a Hortobágyon, a Kungyörgyi ménés-járáson egyelőre kísérletképpen legfeljebb 150—200 drb anyakancára. A polgári törzsménesbe felvett kancákat s azok ivadékait hivatalosan törzskönyvezik és bélyegzik.

A ménesbe felvett kancák után a rendes legeltetési és fedeztetési díjon s a pásztorbéren felül semmiféle külön díjat vagy járulékot nem kell fizetni, de köteles a kanca tulajdonosa osztályozás, párosítás és fedeztetés tekintetében a ménes-rendező bizottság határozatát és intézkedéseit elfogadni s kancáját és annak ivadékait a törzskönyvezéshez szükséges adatok felvétele s a tenyésztés eredményének megállapítása végett annak idején elővezetni.

A polgári törzsménesbe felvett kancát a tulajdonos a bizottság által kijelölt fedező ménnel már február elejétől kezdődőleg befedeztetheti, ha az előírt fedeztetési díjat a városi számvéviségnél (Városháza, emelet 20. sz. szoba) előzetesen befizeti. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy a polgári törzsménesből származó pedigrés ivadékok a mai rendszertelen, igen sokszor egészen közeli rokonságból származó ivadékokat messze felül fogják mulni ugy minőségben, mint értékben.

Azok a debreceni gazdák, akiknek a Hortobágyon legeltetési joguk van s kancáikat a polgári Nonius törzsménesbe felvétetni kívánják, azokat január 31-én, szerdán reggel 9 órakor a lóvásártéren a ménes-rendező bizottságnak bemutatás és törzskönyvezés végett vezessék elő.

PIACI ÁRAK

A szerdai piacon a következő árak alakultak ki:

Terménypiac: Buza 8100—200, rozs 7400—500, árpa 7400—500, zab 7800—900 korona.

Fapiac: 1000—1100, tuskó 900—950 korona.

Ételmezerpiac: Turó 230—240, juhturó 420—440, vaj 950—1000, fehér kenyér 142—152, barna 92—114, bab szemes 90—100, burgonya 30—36, paprika őrlött 800—2500, veres hagyma 60—90, fokhagyma 140—160, káposzta 27—28, veres káposzta 70—75, cókla 24—25, karalábé 28—30, savanyu káposzta 40—50, tej 75—80, tejfel 200—280, retek 1—8, citrom 24—36, tojás 25—26 korona.

Huspiac: Marhabús 360, növendék 300—340, borjú 360—400, juh 260—280, kövér liba 700—730, vadhus, nyul 180—280 korona.

Szárnypiac: Káppan 1800—3000, tyúk 1200—2400, pulyka 3000—6000, liba 4000—5500, csirke 800—1000, rántani való 500—600 korona.

HIREK

1923 január 25. (Csütörtök)

Prot.: Pál fordulása.
Kath.: Pál fordulása.

A Meteorológiai Intézet időjárása:

Változékony idő várható, helyenként csapadékkal és fagypontra süllyedő hőmérséklettel. Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.

Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig Déután 2—8 ig.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Cigányprimás”. C) bélet

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak Kigyó, Arany Egyszaru, II. Rákóczi, Nádor, Csokonai, Reménység.

Negyvenezer korona

havi szubvenciót ad a szociáldemokrata párt minden egyes képviselőjének a képviselői fizetésén felül, ami — ha csupán a hivatalosan akkreditált vörös székfűket számítjuk is — évi tíz tizenkét millió korona kiadást öblöletet jelent a szociáldemokrata pártkassza terhére.

Most már önként felvetődik a kérdés, hogy honnan veszi a szociáldemokrata pártkassza ezeket a heverő milliókat? Mert akármennyire megnyuzza is a dolgozó magyar munkásságot a párttagsági díjakkal, a százezrekre rugó agitációs és propaganda rezi mellett aligha tudna elszakítani belőle havonta egy milliót pusztán csak „tisztelődíjakra”. Ezt még a keresztény magyar állam és társadalom együttvéve sem képes megtenni a saját ügyének munkásaival, noha az ő hátuk mögött nem egy párt, hanem az egész ország anyagi teljesítő képessége áll.

Világos, hogy ezek a sűrű milliók csak egy olyan forrásból származhatnak, amely még az államkassza forrásainál is gazdagabb és kimeríthetlenebb. Ilyen pénzforrás pedig csak egyetlenegy van az országban: a nemzetközi zsidó bankkapitalizmus.

A szegénység nevében a nagytőke ellen mennydörgő urakat tehát maga a legnyomasztóbb és legkegyetlenebb nagytőke pénzeli, hogy annál gondtalanabban mennydörghessenek. De nem ám a zsidó bankkapitalizmus ellen, (mert ki látott még olyan szociáldemokrata agitátort, aki ez ellen lázított volna?), hanem főként az éjjel-nappal garasokért verejtékező, éhező és rongyoskodó, hitéhez és fájához hű keresztény magyarság ellen, mert az ő, rongyok között is megőrzött eszményi kereszténységénél és emberségénél, uri magyarságánál természet szerint nincsen komolyabb és félelmebb ellensége az irgalmat nem ismerő, embertelen zsidó bankkapitalizmusnak.

A parlamenti vörös székfű havi egy milliója ismét egy újabb bizonyíték amellől, hogy a szociáldemokrata világszervezet semmi egyéb, mint a nemzetközi zsidó bankkapitalizmus mindenre kiterjedő testőrsége. És ha a nagy Carlyle Tamás megéri, a zsidó bankárok pezsgős asztala mellett Marseillait bömbölő milliomos szociáldemokrata agitátorokra mondotta volna el csak igazán: „A hazugságok váruvárának rá, hogy kiirtassanak!”

— Az első protestáns tábori püspök kinevezése. A ref. zsinat a múlt év őszén tartott ülésén kijelölte azt a három lelkészt, akiket a tábori püspöki állásra a legalkalmasabbnak tart és felterjesztette őket a kormányzóhoz, hogy a három közül valamelyiket nevezze ki. Ez a három lelkész Sallész Elemér nagybányai, Göde Lajos szekszárdi lelkész és Nagy Ferenc pestmegyei esperes. A kinevezés mindeztideig technikai akadályok miatt késett. Értesülésünk szerint azonban most már rövidesen meg fog történni az első protestáns tábori püspök kinevezése, aki azután elhagyja eddigi helyét, felköltözik Budapestre és átveszi a protestáns tábori lelkészek vezetését. A püspökség ügykörét eddig az ezredesi rangban levő Tau'inger Richard evangélikus tábori lelkész látta el. A tábori püspök egyházi ügyekben az egyház, katonai ügyekben pedig a honvédelmi miniszter fennhatósága alá fog tartozni.

— Petőfi Franciaországban. Párisból jelentik: Jean de Bonfont, akinek nagy sikere volt a Petőfiről szóló párisi előadásával, most az ország számos helyéről felkérték, hogy Petőfiről előadásokat tartson.

— A buzavetőmag kivitele. Az országos közlekedési tanács export, import szakbizottsága Hadik János gróf elnöklése alatt ülést tartott. A bizottság hozzájárult 335 vagon nemessített tavaszi vetőmag kiviteléhez.

— Kötelező bejelentések a kereseti adó végrehajtására. Az általános kereseti adóról szóló utasítás szerint minden munkaadó köteles a háztartásában alkalmazott házicseledeket, inast, soffört stb., továbbá a vállalat, üzem, iroda és gazdaságában alkalmazottakat legkésőbb január 31-ig a városi adóhivatal (21. számú szoba) bejelenteni. A munkaadó, aki a bejelentést elmulasztja, annyiszor büntetendő 5000 koronáig terjedő bírsággal, ahány adóalany-nál a mulasztást elkövette. Minden alkalmazott köteles olyan bevételről, mely ugyanazzal a munkaadóval szemben fennálló szolgálati viszonyból kifolyólag az utasítás 61. §-a szerint szolgálati illetménynek minősül és nem a munkaadó fizet ki, feljegyzést vezetni és adóztatás céljából a munkaadónak bejelenteni. Ilyen bevételnek minősíthető a szállodai, vendéglői, kávéházi alkalmazottak, pincérek, cselédhelyezők, borbélysegédek, bérkocsihajtók stb. a borra- és kávéalkalmazottak, azaz a házfelügyelőknél a kapuzárakból származó bevételei. A munkaadónak jogában áll a bejelentett adatok helyességét ellenőrizni, sőt az említett bevételt az adó levonás alkalmával becsúszással megállapítani. Ha ennek a szolgálati illetménynek minősülő mellékjövedelemnek összességére vélemény eltérés támad, akkor a városi adóhivatalhoz fordulhatnak döntés végett.

— Az Omnia mozi művész zenekarára olvasóközönségünk köréből hívták fel figyelmünket, amely precíz játékaival valódi művelvezetést okoz a mozi látogatóknak. Ez a zenekar kísérte pl. vasárnap is a Kosmopolis című gyönyörű filmet is, amelynek előadásáról azok, akik először voltak az Omniában, azzal távoztak, hogy ezután minden új műsort meg fognak nézni.

— Házasság kötése. Kis Béla főhadnagy—császári Komosóczy Margittal, Révész Géza ügyvéd—Weisz Gabriellával, Mandel Samu gazdasági intéző—Schwartz Rózával, Engel László kereskedő—Radó Arankával házasságot kötöttek.

— Mikor a zsidó saját fajtestvéreit is becsapja. A cseh megszállott területen működő oroszlóvári zsidó hitközségnek Bergmann Miksa névre hallgató alelnöke a múlt évi pénzbeváltás alkalmával a hitközségnek 5800 korona értékű pénzét átvette beváltás céljából. Mivel a cseh törvények értelmében felekezeti testületek vagyonát 1:1 arányban váltották be, Bergmann meghamisította a hitközség pénztári könyveit és a hitközség képviselőjében a saját vagyonából 58,000 koronát is beváltott a kedvező kules szerint. Az ungvári törvényesnek Bergmannnak okirathamítás és csalás miatt két és fél évi börtönbüntetésre ítélte el.

— Magyar tüzer halála a Ruhr-vidéken. Milyen messzire votódnak véreink, milyen távol éri őket minden emberek közös sorsa: a halál, ez csak olyankor döbben a szívünkbe, amikor valami messiás vidékről ráz fel bennünket a táviró s a szomorú hírrel. A Ruhr-vidéki Coblenzben meghalt Pécsi József magyar tüzer, az amerikai hadsereg katonája. A washingtoni hadügyminisztérium küldött erről értesítést a fú apjának, aki a detroit-i magyar kolónia egyik vezető embere.

— Mérget a duvadaknak! A m. kir. államrendőrség debreceni kapitánysága hivatalosan közli, hogy a Debreceni Vadászarsulat Debrecen sz. kir. város határában bérlet (vadászterület) és pedig: a városi folyó haszálon, Monostor erdőn, a nagyerdői vágásterületen, Apafárdón, a nagyerdői erdőszélénél, Szata erdőszélénél, a nagyercsei erdőszélénél, Soma erdőszélénél, halápteleki erdőszélénél, nagyvízi erdőszélénél, halapi erdőszélénél és környékén, halapi erdőszélénél, a kanálhegyi erdőszélénél, mézeshegyi erdőszélénél, régi banki erdőszélénél, felsőpaci erdőszélénél, alsópaci erdőszélénél és az onaji erdőben január 15-től december 31-ig terjedő időre kártékony és ragadozó állatoknak méreg által való pusztítására engedély megadását kérelmezte. Erről az érdekelteket a lakosságot azzal értesítik, hogy a kérelemre néve január 15-től számított 8 nap alatt a m. kir. államrendőrség debreceni kapitányságánál nyilatkozhatnak.

— Elgázolta a szeker. Sulyos szerencsétlenség történt tegnap reggel 9 órakor a Kossuth-utcán a Csokonai-színház előtt. Kalló Imre 37 éves mipepécsi földműves kétlovas szekerevel elgázolta Bernát Lajosné Szabó Ilonát, aki a barscai telepen Szél-utca 2. szám alatt lakik. Az asszony a gyomrán és lábán szenvedett sérüléseket. Lakásán apólják.

— Tulzottak a parádi tűzvészről szóló hírek. Megirtuk, hogy Parádon az éjszaka az üvegyár kigyuladt. A parádi üvegyár vezetősége a következő felvilágosítást adta a tűzvészről: Tulzottak azok a hírek, mintha az egész gyár leégett volna, csupán a kemence felett levő tető gyulladt ki, amely 200 éves fagerendákból állt. A raktárhelyiségben és a melléképületben nem tett kárt a tűz. Valószínű, hogy a gázfejlesztőből kipattant szikra okozta a tüzet. A kár körülbelül 45 millió koronára tehető.

Meghívó

a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés átvételére alapítani szándékoló részvénytársaság 1923 január hó 27-én, déli 12 órakor dr Olchváry László ügyvéd Baththy-ányi-u. 14. sz. a. irodájában tartandó alakuló közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Határozat az alakulás felől. 2. Az alapítók felmentése és az alapszabályok megállapítása. 3. Igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása.

AZ ALAPÍTÓK.

Dr Rex-féle Eucalyptus fogszappan

Jól habzó kellemes ízű higiénikus készítmény a fogakat fehéríti és megvédi a romlástól

Rapható: Drogueriákban és illatszertárakban.

— A csehek Petőfi génuszát is rabláncra verik... Ersekújvárosról jelentik: A magyar főiskolai hallgatók Petőfi-ünnepélyt akartak rendezni táncmulatsággal egybekötve. A rendőrkapitány arra való hivatkozással, hogy a Petőfi darab szereplői magyar ruha viselésére engedélyt nem kértek, az ünnepélyt bojtította. Az eljárás az egész városban osztatlan felháborodást keltett. Hasonló eseteket az egész Felvidékről jelentenek. Legutóbb Rimaszombat mellett Rimatamásfalva lakossága Petőfi ünnepélyt akart rendezni. A járási főnök az engedélyt nem adta meg azzal az indoklással, hogy Petőfi a magyar hazaszeretet költője volt és a Felvidéknél csak a cseh hazát szabad szeretnie, a magyar hazaszeretet egyelőre hazaárulás.

— A kedvezményes ruhaszövet. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amely a közszolgálatban álló segéd-erők, díjnokok, altisztek, szolgák és a velük egytekintet alá eső alkalmazottak feleségeinek kedvezményes áru ruhaszövettel való ellátásáról gondoskodik. A rendelet szerint az igényjogosultak feleségeik egy rendbeli női ruhára való három méter szövetet kapnak, összesen 450 koronás kedvezményes árban.

— Az Éme köréből. Felhívom az Egyesület hölgytagjait, hogy fontos ügyek megbeszélése végett folyó hó 25-én csütörtökön este 6 órakor a központi irodában okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Főtítkárn.

— A határkiigazító zsidó szélhámos újabb viselt dolgai. Jelentette a „Hajdúföld”, hogy a kunhegyesi csendőrség elfogta a szélhámos Weisz István ügynök-pincért, aki Debrecenben, Nyíregyházán, Kunhegyesen számos szélhámoságot követett el, kiadva magát nemes Bajkó János hirlapírónak. Mint most kiderült, Weisz Kisujszálláson is követett el szélhámoságot. Kisujszálláson változatosság kedvéért a *Nemzeti Újság* kiküldött munkatársának mondotta magát. Egy propaganda gyűlésen fel is szólalt s ott is előadta az *érmihályfalvai kiáltásról* szóló mesét, majd ingyen előfogatot kért s úgy távozott. Bajkó Weiszot csak holnap hozzák be Debrecenbe.

— Társadalmi és egyesületi élet. A volt 3-as honvédek és népfelkelők bajtársi egyesülete pünktökön délután választmányi ülést tart pontosan 5 órai kezdettel a városháza tanácstermében.

— Vivőverseny. A Békessy Béla Vivő Club február 2-án rendezte az évi első vivőversenyét, mely az előjelek szerint fényes sikerűnek ígérkezik. Hosszu évek óta ez az első vivőverseny Debrecenben, Vivőinkat eddig akadémiák keretében láttuk, ahol a művészes vívásban volt alkalmunk gyönyörködni, most pedig a tuserő szerinti sorrend fog tisztázódni. Elsőrendű sport eseményben lesz része Debrecen közönségének, mert a versenyen városunk összes versenyvivői részt vesznek.

— Halálozások. Zygmontovic Kázmér Máv. gép. akatos 69 éves, Seskir Iósef földműves 60 éves, öz. Karsai Jánosné Szilágyi Sára 74 éves, Link Bertalané, Kirner Juliánna r. kath. 47 éves, Csathó Erzsébet ref. 2 hónapos, öz. Böröcz Ferencné Bartha Terézia ref. 52 é, Schwartz Béla pincér 55 éves izr. Varga Lajosné Kovács Flóra g. kath. 45 éves.

Veszedelemes tűz a Pesti-utcán Kigyulladt a faraktár irodája

Szerdán este veszedelemes tűz támadt a Pesti-utcán, a *Fabehozatali és kereskedelmi Részvénytársaság* telepén.

Este fél nyolc óra után kigyulladt a Részvénytársaság igazgatójának, Löwi Ignácnak a lakása.

Először a Royalba

A tűz a konyhában támadt, a kémény közelében. A tüzet Löwi felesége vette észre s ahelyett, hogy rögtön a tűzoltóságunk telefonált volna, először a férjét értesítette a tüzről, aki pedig a *Royalban* kávézózt s csak az hívta a tűzoltókat, azonban csak egyszerű kéménytüzet jelzett.

Később derült ki, hogy veszedelemes tűz pusztít.

A tűzoltóság rövid idő alatt nagy készséggel a helyszínre érkezett *Roncik* Jenő dr. tűzoltó főparancsnok és Dézsi István segédtsízt vezetésével. A rendőrség részéről dr. Fésűs László fogalmazó, központi ügykezes rendőrsízt szállított ki nagyobb rendőri készséggel. — Később megjelent Tóth Sándor rendőrfelügyelő is. A tűzoltósággal egyidejűleg érkezett ki a *Hajdúföld* munkatársa is.

Megkezdik az oltást

A tűzoltóság azonnal hozzálátott az oltáshoz. A tűz rendkívül veszedelemes volt, az épület fából, desz-

kából, fűrészporból épült; köröskörül hatalmas fatételek, faraktárak, gyarak telve gyúlékony anyagokkal s ha a tűz tovább terjed, a széles időben az egész környék a tűz martalékvá válhatott volna.

Mikor a tűzoltóság hozzálátott az oltáshoz, már a padlás is tüzet fogott s lobogó lánggal égett.

Először a gyermeket

A konyhában, ahol a tűz támadt, játszadozott Löviék 3 éves gyermeke. *Eisőnek a kis gyermeket mentették ki az égő konyhából*, ahol már fojtó füst gomolygott, majd hozzáfogtak a butorok, szobaberendezések megmentéséhez.

A tűzoltók egy része fáklyák fénye mellett oltotta a tüzet, míg másik része csakánnyal, baltával bontotta le az égő gerendákat.

Egy órai megfeszített munka után a dicséretes precizitással dolgozó tűzoltóságunk sikerült a tüzet eloltani. A tűzoltóság fél 9 óra után vonult be.

Mi okozta a tüzet

A tűz az eddigi megállapítások szerint úgy keletkezett, hogy az áttüzesedett kályhától a szoba faalkatrése meggyulladt. Maga az egész épület különben igazi tipúsa a tűzveszélyes épületeknek s *állandó tűzveszélyt jelent az egész környékre*. A kár százezer korona.

— A pilóta nélküli hadirepülőgép. Szilvássy Károly malomtulajdonos, aki jelesen végezte el Budapesten a technológiát, még 1920-ban részletes tervet dolgozott ki pilóta nélküli repülőgépről, amelyet a földről beállítva lehetett kormányozni. — A budapesti szabadalmi hivatal szabadalomnak nyilvánította a találmányt. Szilvássy aztán a találmányt Németországban is szabadalmaztatta. *Nemrégiben kiült, hogy a pilóta nélküli hadirepülőgép németországi szabadalmi okmányai elűntek*. Szilvássynak az a gyanúja, hogy a nagyjelentőségű találmányt illetéktelen emberek kivitték külföldre és ott értékesítették.

KÖNYVESHÁZ

A szegedi ellenforradalom könyve. Dr. Kelemen Béla nyugalmazott miniszternek most jelent meg a könyvpiacra az „Adatok a szegedi ellenforradalom és a szegedi kormány történetéhez” című műve, amely a könyvpiac legutóbbi termésének egyik legértékesebb és legérdekesebb produktuma, és elsőrendű forrásmű. Dr. Kelemen Béla könyvéről a számozott kolozsvári egyetem tudós tőltenelem professzora dr. Márky Sándor a következőket írja: „A historikus ezeket a naplójegyzeteket korunk legértékesebb fejezetei közé fogja számítani. Ezen napló megjelenését nemcsak tudományos, hanem nemzeti szempontból is nyereségnek tartom. Szeged számára olyan helyet jelöl ki a történelemben, amelyet hazánk csak e könyv megjelenése után lát egész nagyságában.” A hatalmas történelmi mű a két szegedi kormány megalakulásának történetét behatóan ismerteti. A könyv bolti ára 2500 korona, míg felár nem lesz számítva hozzá. Kapható a Csáthy-féle könyvkereskedésben. Telefon: 2-96

VAS szeg tengely, ekevas **BÉSZLER ÉS DÁVID**
a KOSSUTH szoborral szemben. vaskereskedésben
Tulajdonos: DÁVID JAKAB.

A DEAC különben állandóan felszínen fogja tartani ezt a kérdést a kerületben, akár tetszik ez egyeseknek, akár nem.

Felgyógyult

a Vasutas Sport Club két kiváló válogatott játékosa, *Farkas Iván* és *Szolárszky László*, akik a közelmúltban véletlen szerencsétlenség áldozatai lettek s életveszélyes sérüléssel feküdtek az Augusztina szanatóriumában. Amint kikerültek a kórházból, első dolguk volt, hogy a friss havon futbalozni kezdtek s Szolárszky csak nagy erőfeszítés árán tudott gölt rugni az ügyes Farkasnak.

Nagy érdeklődés

előzi meg a debreceni Békessy Béla vivőklub közeli vívőversenyét, amelyen Debrecen összes jobb vívói indulnak. Kíváló erőpróba lesz ez a vidéki vívóbajnokság előtt, annál is inkább, mert komoly vívószaktekintélyek szerint Debrecen az egyik legkomolyabb aspirans a vívóbajnoki címre s azt nehéz lesz elvitatni tőle, különösen ha egy kis szerencse is támogatja a debreceni vivókat.

Hadházy

Dezső, a kiváló rudugró bajnok is komoly vívótréningbe fogott s azt állítja, hogy nem is olyan rossz vívó, bár messze van a rudugró formájától.

Egyhangú

lesz a tisztújítás a kerületben az előjelek szerint, egyhangúlag választják meg valószínűleg a tisztikart, a tanácsot. A csendes választás azonban nem az egyetértés, békés munkajele, mert amint vége lesz a választásnak, kezdődik a harc, a kölcsönös driblizés, amit a klubérdek vezet s az új tisztikar épen olyan nehéz helyzetbe fog kerülni, mint a régi.

Sokat beszélnek

arról is, miért van az, hogy a DTE még véletlenül sem jölt a tisztikarba és a kerületbe keresztjén tagot... T.

MŰVÉSZET

A Műpartoló Egyesület kiállítása Nánáson. Az első vándor kiállítás, amely Bőszörményben volt, szép erkölcsi s anyagi sikert hozott az egyesületnek. A látogatók száma 7-800 körül volt s 70 új taggal növekedett a tagnévsor. Dr. Pénzes nánási polgármester megértő támogatása mellett a következő kiállítás Nánáson lesz a városháza közgyűlési termében január 28-tól február 2-ig. A második vándor kiállítás sikere sem lesz kisebb bizonyára, mint a bőszörményi.

Küry Klára, az operettek tündöklő csillaga, a népszínművek bübajos dalosa január 28-án, vasárnap este fél 8 órakor a Bika disztermében tartja amerikai-magyar dalestjét. *Küry Klára* tüneményes tehetségének sokoldalúságával, csengő szopránhangjával a múlt évben lázba hozta egész Amerikát. A világhírű művésznőt *Unger Ernő* zeneakadémiai tanár és *Magyary Imre* kiséri. Jegyek 57 K-tól 340 K-ig Bika portánál.

Tarnay Alajos szerzői estje jan. 31-én, szerdán Bika kistermében.

Debrecen legolcsóbb bevásárlási forrása a Hajdusági férfi- és gyermekruha áruház
Piac-utca 67. Frohner-szálló épület. Bőrkabátok és öltönyök óriási választékban

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: A cigányprimás, C) bérlet.
 Péntek: Morphium, (dráma bemutató).
 Szombat d. u.: A hamburgi menyasszony.
 Szombat este: A költő és a halál, utána Paraszibecsület, (opera).
 Vasárnap du.: A cigányprimás.
 Vasárnap este: A betyár kendője.

Színházak és mozgószínházak közlönyei:

Cigányprimás még csak ma van műsorban, Kovács Teres, Földes, Halassiné, Szigeti, Unger, Markovics és Rótkó fellépései!
 Morphium izgalmas dráma bemutatója pénteken!

Hamburgi menyasszony szombat délután!
 Babel uráné regény 9 felvonásban, Hans Hircowitzi és Gril Rogosa főszereplésével csak egy nap csütörtökön az Apolloban.

Max Linder főszereplésével holnap, pénteken a „Hét évig nem lesz szerelem” című 5 felvonásos amerikai burleszk. Jgyelődései.

Jón! Petőfi-film legszebb magyar remekmű.

Horoga! Leverin Murs játékaival, feltöltve az eddigi legszebb filmeket. Egy-egyre játszik Uránia, Vigaszínház.

Kávé, tea, rum,
 legfinomabb csemegék,
 sajtok kaphatók a
Csanak József R. Rt.
 Alapítva 1823
 Telefon 70 Piac-u. 51. sz. üzletében.

KÖZGAZDASÁG

Enyhülés Középeurópa közgazdasági válságában

A francia megszállás lassan-lassan nyugvóponton jut a Ruhr vidéki helyzetben a katasztrófális fordulat bekövetkezése egyelőre ismét eltoldódott. A bányagazdátok pénz ellenében való szabadonbocsátása valószínűnek látszik és így az általános sztrájk is elkerülhető lenne.

A márka megítélésében az utóbbi napokban mindinkább ez a kissé nyugodtabb hangulat jut érvényre s a berlini devizapiacra az árfolyamok lassanként meglehetősen stabilitásra tesznek szert, a dollár 21000, az angol font százezer körül állapodott meg, azután a nagy átértékelési folyamat után, amelyet a Ruhrvidék megszállása által Németország gazdasági helyzetében beállott jelentős eltulodások idéztek elő. A francia frank szintén

előzte azt a mélypontot, amelyet a megszállás költségei és a német szén behozatala folytán szükségessé vált angol szénbehozatal idézett elő. Az angol font lassan-lassan szintén megállapodik a 25 svájci frankos nyívn, miután az elmúlt két hét alatt a francia és német szén megrendelések hatása alatt az aranyparitás hiányzó 5%-ából 2%-ot veszített.

A magyar korona a keleti államok devizája által támogatva ma 20¹/₂ kurzusig emelkedett s összes paritásai ennél magasabb értékelést tüntetnek fel. A kivitel nagyméretű fokozása, amelyet a kormány tervez, olyan nagy mennyiségű devizakészletet biztosít a Deviza Központ számára, hogy azal stabilizálás legalább a nyári időszak beállásáig biztosítva látszik.

Sérelmes a gazdák adója. A jövedelmi és vagyon adók 1920 és 1921. évekre most eszközölt kivételénél a gazdákkal szemben sok méltánytalanság történt. A kamara most a pénzügyminiszterhez fordul, hogy a felszólalásoknál vétessenek figyelembe az elmúlt éveknek súlyos kárai. A kamara felszólította a debreceni és a vármegyei mezőgazdasági bizottságokat annak sürgős közlésére, hogy területükön melyek voltak a figyelembe veendő zavaró és károsító okok. Különösen figyelmet érdemel az a tény, hogy a tisztántuli megyékben 1920-ban az oláh megszállás következtében még nem volt normális a gazdák munkája és a fosztogatások okozta felszerelési hiányokat 1920 és 21 ben mint közismerten vizes éveket szenvedte meg a gazdálkodás. Az 1921-iki mesteréges (Hegedűs-féle) olcsósági hullám következtében is károsodtak a gazdák, mert a magasabb termelési költség mellett előállított termelvényeiket a számítás szerűleg várhatótnál olcsóbb áron tudták csak értékesíteni. Ragaszkodék a kamara ahoz, hogy a haszonbérlett földek jövedelem kiszámítása abszolút igazságtalan oly esetben, mikor bírói megdöntés is van, annál magasabb összegben számítani a földtulajdonos jövedelmét. Az oly gazdaságoknál, amelyek részben, vagy egészben legelő gazdaságok, sokkal enyhébb kezelést kíván a kamara, mert az állattenyésztésből várható jövedelem aránytalanul mérsékelt és bizonytalanabb, mint a szántóföldi termés eredménye. De különösen sok panasz okául hívja fel a kamara a figyelmet arra, hogy a jövedelem kiszámításánál pénzügyi közegek nem mindenütt vették eléggé figyelembe az 1920 és 21. évi értékesítési viszonyokat, sőt gyakran szívesen hajlottak a későbbi lehetőségek számítási irányul vétele felé, ami sok esetben túlterhes kiszámításokhoz vezetett.

A gazdátársadalom készséggel szolgáltatja adóiban, amire az államnak feltétlen szüksége van, azonban joggal elvárhatja ily terhes adózási viszonyok mellett, hogy ahol méltánylást indokoló okok igazolhatók, azok figyelembe vétessenek.

A gazdák és a kereselő adó. A Mezőgazdasági Kamara mindent megtesz illetékes helyen oly irányban, hogy a kereseti adó törvénynek és végrehajtási rendelkezésének a gazdákra sérelmes intézkedései megváltoztassanak, de figyelmzetteti a gazdákat, hogy előírt bejelentési kötelességüket január 31-ig feltétlenül teljesítsék, minthogy a kirovando bírságolást a városi adóhivatalnak elegendő módjában nem áll. A vallomási ívek a városi adóhivatal egyes osztályainál kaphatók és az idő rövidsége miatt minden gazdának saját érdeke, hogy a törvényes kötelességét január 31-ig feltétlenül teljesítse közvetlenül az adóhivatalnál, minthogy bevalló-ívek ki nem kézbesítése senki a bevallás alul nem mentesít.

Rendtörvény és Hangya. Naponként reggel déiben és este több hasábnyi siralom jelenik meg a tulajdaliak lapjaiban a rendtörvényről. Nem kell „jogfosztás” nem kell a „szabadságok korlátozása”: ne ilyen eszközökkel biztosítsuk a magyarság uralmát, hanem erősödjön a magyar nép gazdaságilag, neveljük a fiatalságot gyakorlati pályára s akkor nincs szükség más nemzetvédő intézkedésre. Hasábnok tömegét írják hasonló modorban tele a napi tinta zsidók. Vártuk a hasábnokat most

is a Hangya jubileuma alkalmából. A Hangya t. i. „erősök” nélkül gazdaságilag erősíti a magyar népet s neveli a gyakorlati életre a fiatal nemzedéket. Tehát feltétlenül azt cselekszi, amiről a liberálisok annyit írnak. S épen itt a baj! Az t. i. hogy valóban cselekszi és nem marad meg az elmélet mellett, mint a zsidó maszlag tenta tolmácsai. Ezért tehát szó sem esett a vörös és sábadkőműves lapokban a Hangyáról, ami utókévre természetesen is. Viszont a közönségek tanulságos; mennyire örülnek „j g. endék”, ha lepelnek felállított követeléseiket valaki komolyan fogja fel s a gunyosan adott tanácsokat komolyan véve, nemzete javára munkálkodik. Ez természetesen; de nagyon szomorú és csaknem megmagyarázhatatlan az a tény, hogy u. n. keresztyén — és valóban keresztyén eszmét követelt — lapok, akik a rendtörvény ellen a vörösekkel együtt sárnak: egyik maradaak velük — a Hangyáról való hallgatásban is.

A háboru előtti adósságok ügye. Egy budapesti cég még a háboru előtt 120,320 aranydollár értékű arut kapott Északamerikából és a tartozást a háboru folytán nem fizette meg. A budapesti törvényszék úgy ítélte, hogy a tianoni békesszerződés rendelkezés folytán a cég aranydollárban köteles, megfizetni a tartozást, ami ma már 250 millió magyar koronának felel meg. Azonban a bíróság méltányossági okokból két évi határidőt adott a visszafizetésre. A tábla azonban elrendelte a felperes cég kérelmére a biztosítási végrehajtást. A kuria most megsemmisítette a tábla döntését és elutasította a felperes cég kérését.

A TÖZSDE

MTI kiadásában és Tóth Lajos tőzsdetudósító szerkesztésében megjelent 1923. évre szóló

Tőzsdei zsebnaptár amely nélkülözhetetlen minden tőzsdei látogató, vagy tőzsdei ügyletekkel foglalkozó számára. A zsebnaptár kötés könyvbetétje kivethető és kicserélhető. Ára 500 korona és megrendelhető a Magyar Tavaszi Iroda debreceni fiókjánál (Kossuth utca 53. sz. telefon 841.).

Magyar korona: 20¹/₂.

Zürichi jelentések
 Zárlat. Berlin 2¹/₂, Hollandia 212, Newyork 536, London 2498, Paris 3475, Milano 2590, Budapest 20¹/₂, Belgrad 475, Bukarest 270, Varsó 2, Bécs 74, osztrák bélyegzett 75, Szófia 325.
 Esti magánforgalom. Berlin 2¹/₂, Hollandia 212, Newyork 536, London 2397, Paris 8465, Milano 2565, Prága 1495, Budapest 20¹/₂, Belgrad 510, Bukarest 275, Varsó 2, Bécs 74, osztrák bélyegzett 75, Szófia 325.

Devizaközp. hiv. ár.

Napoleon 9080, dinár Belgrad 24-26 Amsterdam hollandi forint 1050-85 Bukarest lei 13¹/₂-4¹/₂ Kopenhága dán korona 515-40, London angol font 12375-675 Berlin marka 13-15, Paris frank 17¹/₂-8¹/₂ Italia lira 126-32, Prága szokol 125-31, Stockholm svéd korona 711-41, Zürichi svájci frank 496-515, Bécs o. for 370-80, Szófia lea 15¹/₂-16¹/₂ Newyork dollár 2660-735, Varsó lengyel marka 9¹/₂-10¹/₂, Brüsszel belga frank 152-160

Nemesfém jelentés

1 koronás 230, 2 koronás 460, forint 600, 5 koronás 1190, 10 koronás 6300, 20 koronás 3000. ducatarany 7.00.

Terményfőzsde zárlat

A mai terményfőzsdén kezdetben vonatott irányzat után a hangulat és vételkedv megjavult, úgyhogy a főzsdeidő ma sodik feében az irányzat barátságos volt. A kínálat tartózkodása folytán a forgalom szűk keretek között mozgott. A barátságos irányzat ellenére az áremelkedések jeleltékeltenek voltak. Hivatalos árak: Buza 76 kiós tiszta.

vidéki 12600-700, egyéb 12500-600, 74 kiós tiszavidéki 12700-800, egyéb 12600-700, rozs 8100-200, tak. árpa 7900, zab 7800-900, tengeri 8000-200, korpa 5100-200, köles 8500-9000. Előfordult kölesek: Buza 12400, rozs 8100, sörárpa ab. áll. 8500, zab bud. par. 7900, korpa zsák nélkül 5400, tengeri ab. áll. 7900, február 2-ára 8000, bab elsőrendű fehér ab. áll. 9500.

Esti magánforgalom:

Magyiac: Lucerna fehér 1000, vörös 900, nyers tiszavidéki 600-20, löhere fehér 1450, vörös 1350, nyers 650-700, nyuliszapuka 900, balacsinmag 200-220, búkkönyv tiszta tavaszi 170-90, zabos tavaszi 135-50, szószbó 400, cirokmag 50-53, muharmag 170-80, borsó óras 120-10, viktória 150-60, velő 150-60, csillagfűrt 70-75, bab fehér 93-96, tarca 90-93, lencse 130-300, mák 400-300, napraforgó fehér 90-97, szürke 80-85, lenmag 200-10, káposztarepce 185-200, tökmag 190-205, kendermag 175-85, köles vörös 85-90, szürke 80-85.

Kiadó: A Hajtatóld Lapkiadó Vállalat.

Apró hirdetések

Német, olasz, horvát, szerb nyelvek oktatását biztos módszerrel vállalom. Megkérésre Széchenyi-u. 39. alá Sötét Balázs névre.	Aszonali vagy későbbi belépésre ismételt keresek. Leveleket „Gazdatiszt” jellegre a kiadóba kérek.
Elveszett Csapó utcán egy kis pénztárca 300 kor. és egyéb apróságokkal együtt. Bejelentés megtalálót kérem, szíveskedjek a kiadóba eljuttatni, hol illő jutalomban részesül, egy szegény árva leány vagyok s ez a károm névze igen súlyos.	Vasbronos vagy eladó kisebb-nagyobb mennyiségben lapunk kiadóhivatában Piac-u. 59. szám.
	Tanulóleány fizetéssel felvételt kérek a Piac-u. 59. sz. alatti könyvnyomdában.
	Ótmet bármily mennyiségben vesz lapunk kiadóhivatala.

Női és férfi halpalakítások legszébbben készítenek
SZÉLL GERGELYNÉL
 Piac u. 63. Telefon 11-11.

Könyvajdonságok:

- Gr. Teleki: Modern földrajz és oktatás 710 K
 - Schmidt: Tisza István boldog éve 426 K
 - Szilády: A mi Erdélyünk 592 K
 - Horatius költeményei I-II. Ford. Csengeri 710 K
 - Kogutovics Zsebatlasz 1923. 592 K
 - Huzella: Háboru és béke 710 K
- Kaphatók Csáthy m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében, Debrecen, Ferencz József-ut 8.

Ramminger hölgyfodrász
 Divatos hajmunkák készítése. Speciál hajfestő.
Varga-u. 1.

KILLEREDE BUTORGYÁROS
 udvari sz. illító villanyerőre berendezett műbutorgyára Debrecen, Ferencz József-ut 68. szám.
 Ajánlja dusan felszerelt saját készítményű butorkészítést a legújtanosabb árakban. Nagy választék olcsó butorkokban is!

A MAGYAR EGYSÉG HETILAPJA AZ UJ ÉLET
 kapható Debrecenben a Csáthy könyvkereskedésben
 Ára 50 korona. Előfizethető ugyanott.